อุปมาและสัญลักษณ์ความรักในภาษาจีน

汉语里的爱情比喻与象征

Love Metaphors and Symbols in Chinese Language

เมชฌ สอดส่องกฤษ[1]

บทคัดย่อ: ภูมิหลังและสภาพแวดล้อมทางวัฒนธรรม เป็นปัจจัยสำคัญต่อทัศนคติ ความรู้สึกนึกคิด และจินตนาการของผู้คนซึ่งมีความแตกต่างกันไปในแต่ละสังคม ปัจจัยเหล่านี้ปรากฏอยู่ในวัฒนธรรมภาษา หากใช้ภาษาเป็นจุดเริ่มต้นศึกษาแบบย้อนกลับ สามารถพบสิ่งที่ซ่อนอยู่ในแต่ละสังคมภาษาได้อย่างชัดเจน การอุปมาความรักในภาษาจีนมีมากมายหลากหลาย เช่น เปรียบกับความบันเทิงเริงรมย์ ภูมิประเทศ ฤดูกาล พืชพฤกษา โลก จักรวาล ร่างกาย แร่ธาตุ สัตว์ ความลึกลับ จิตวิญญาณ ตลอดจนกิจกรรมและวิถีชีวิตต่างๆ ของคนในสังคม อันสื่อออกมาทางภาษารูปในแบบต่างๆ เช่น โคลงกลอน บทเพลง คำคม คำเรียกขาน ตัวเลข เป็นต้น ข้อมูลข้างต้นสามารถใช้ศึกษาสืบสาวไปถึงต้นตอทางวัฒนธรรม และสภาพแวดล้อมที่ส่งผลต่อทัศนคติของเจ้าของภาษาได้เป็นอย่างดี

คำสำคัญ: ภาษาและวัฒนธรรมจีน ภาษาจีน อุปมา ความรัก

摘要： 文化背景与环境是影响人们思想的主要因素，在不同社会里各有区别，这些情况表现在语言文化里。我们如果以语言为初步推究，将会发现各个语言社会里隐藏着的秘密。就汉语里的爱情比喻法来说，也有着许多种不同的比喻对象；比如：娱乐事务、地理、季节、植物、世界、宇宙、人体、矿石、动物、神秘事务、灵

[1] ดร.เมชฌ สอดส่องกฤษ อาจารย์ประจำคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
魏清博士，泰国乌汶大学文学院讲师。
Metcha Sodsongkrit, Ph.D., lecturer, Faculty of Liberal Arts, Ubonratchathani University, Thailand

魂以及各种人类或动物的活动和行为。这些比喻法可表现于各种各样的语言形式，比如：诗歌、赠言、称谓语、数字等。凭借这些依据，我们不但能够探索到语言文化的原始，并且也可以同时了解影响人们思想的因素。
关键词：汉语言文化，汉语，比喻，爱情

Abstract: Cultural background and natural environment are the important factors that influence the attitude, ways of thinking and imagination of people in many different societies. Those factors can be found in the form of language. Language, if used as the source of backward study, we will discover cultural elements hidden in the language. There are several love metaphors in Chinese language, such as comparing with entertainment, geography, seasons, plants, world, galaxy, physique, ore, animals, mystery, spirituality, activities and the ways of lives of people which appears in different language forms such as poetry, songs, sayings, addressing terms and numbers etc. This data is used to study the source of culture and environment that affect the attitude of Chinese people.
Key words: Chinese language and culture, Chinese language, metaphors, love

แม้ว่าความรักเป็นสภาวะจิตใจของมนุษยชาติ ที่ไม่ว่าผู้คนจากชนชาติใด ภาษาใด ต่างก็มีภาวะอารมณ์ ความรู้สึกอย่างเดียวกันนี้ แต่ทัศนคติและมุมมองในเรื่องความรักของผู้คนในแต่ละชนชาติ แต่ละภาษาอาจไม่เหมือนกันเสียทีเดียว ดังจะเห็นได้จากการอุปมาความรักกับสิ่งต่างๆ ทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรมในแต่ละภาษามีความหลากหลายและแตกต่าง ซึ่งสามารถถ่ายทอดออกมาเป็นภาษารักที่หวานซึ้งและงดงามได้เช่นเดียวกัน

การถ่ายทอดและสื่อความรักของตนให้คู่รักได้รับรู้มีหลายๆ รูปแบบต่างกันไป เช่น การมอบของขวัญ บัตรอวยพร ดอกไม้ สติ๊กเกอร์รูปหัวใจ ช็อกโกแลตเป็นต้น ซึ่งเป็นวิธีที่พบเห็นได้ทั่วไป โดยเฉพาะในเทศกาลวันแห่งความรัก แต่วิธีที่ดีที่สุดและจำเป็นที่สุดเห็นจะหนีไม่พ้นสื่อภาษา อันถือเป็นเครื่องมือสื่อสารที่ดีที่สุดในวัฒนธรรมของมวลมนุษยชาติ วิวัฒนาการของวัฒนธรรมทางภาษาเอื้อต่อการแสดงความรักได้เป็นอย่างดี ดังจะพบรูปแบบของการแสดงความรักในบทเพลง โคลงกลอน คำขวัญ คำคม สุนทรพจน์ต่างๆ หรือแม้แต่ภาษาปกติ ก็ไม่ได้ทำให้ระดับความหวานซึ้ง ความงดงาม ความสุขสดชื่นของความรักลดลงไปเลยแม้แต่น้อย นั่นเป็นเพราะว่าการถ่ายทอดความรักผ่านสื่อภาษามิได้แสดงออกถึงความรักโดยตรงเพียงอย่างเดียว แม้ว่าความรักเป็นสิ่งที่มองไม่เห็นหรือจับต้องไม่ได้ แต่การอุปมาถึงความรักในลักษณะต่างๆ หรืออุปมากับสิ่งต่างๆ ที่เป็นรูปธรรม ทำให้สามารถมโนภาพหรือเป็นตัวแทนแสดงให้เห็นถึงความรู้สึกรักใคร่ได้เป็นอย่างดี อันเป็นที่มาของการ “อุปมาความรัก” ในภาษา

ภูมิหลังทางวัฒนธรรม ความเชื่อ หรือแม้แต่สภาพสิ่งแวดล้อม ธรรมชาติ ภูมิอากาศ ภูมิประเทศของแต่ละชนชาติ ส่งผลให้การอุปมามีแง่มุมแนวคิดแตกต่างกันไป โดยเฉพาะความละเอียดอ่อนของความรักที่มีความสลับซับซ้อน ทำให้การอุปมาความรักมีหลากหลายร้อยแปดพันประการ เช่นในภาษาไทย บ้างเปรียบความรักเหมือนดอกกุหลาบที่มีทั้งความงดงามความหอมหวาน แต่แฝงเร้นไว้ด้วยหนามคม บ้างเปรียบเหมือนความหอมหวานของน้ำผึ้งเดือนห้า บ้างเปรียบเป็นดอกไม้ในความฝัน ดังบทเพลงเพลงหนึ่งที่ว่า “ความรัก เหมือนเป็นดั่งดอกไม้ ส่งกลิ่นหอมละไมเหมือนอยู่ในฝัน” บ้างเปรียบเป็นสิ่งที่สวรรค์ประทานมาให้ เช่นบทเพลงที่ร้องว่า “รักข้ามขอบฟ้า รักคือสื่อภาษาสวรรค์” บ้างเปรียบเป็นท่วงทำนองของบทเพลงอันไพเราะ เช่น “บทเพลงที่เก็บเอาดาวทุกดวง เขียนเป็นท่วงทำนองขับขาน ถักทอและเรียงร้อยคำจากหัวใจ” หรือแม้แต่สัตว์และกิจกรรมของสัตว์บางประเภทก็ถูกนำมาเปรียบเทียบกับความรักเช่นเดียวกัน เช่น “หากความรักเป็นดังนกตัวหนึ่งที่ขาดอุ่นไอในรังแห่งฝันออกบินเมื่อถึงฤดู ท้าสู้ลม แสงตะวัน” เป็นต้น

ที่กล่าวมาข้างต้นเป็นการอุปมาความรักที่พบเห็นได้ทั่วไปในภาษาไทย ซึ่งคนไทยที่มีภูมิหลังทางวัฒนธรรม สภาพแวดล้อมอย่างเดียวกันสามารถเข้าใจได้อย่างลึกซึ้งถึงการเปรียบเทียบนั้น แต่ผู้คนจากต่างวัฒนธรรม ต่างสภาพแวดล้อมอาจไม่สามารถเข้าใจถึงการเปรียบเทียบเช่นนี้ก็เป็นได้ ในทางกลับกัน การอุปมาความรักในภาษาอื่นคนไทยก็ไม่สามารถเข้าใจได้ลึกซึ้งเหมือนอย่างเจ้าของภาษาเช่นเดียวกัน การอุปมาความรักในภาษาจีนมีมากมายและสลับซับซ้อน บ้างเปรียบกับสภาพอากาศ ปรากฏการณ์ธรรมชาติ พืช สัตว์ สิ่งของ บทเพลงอันไพเราะ สิ่งของวัตถุล้ำค่า ส่วนหรืออวัยวะต่างๆ ของร่างกาย สีสัน รสชาติ ชีวิต จิตวิญญาณ เวลา เป็นต้น จากสื่อภาษารักนี่เองทำให้เราสามารถเรียนรู้และเข้าใจความคิด ทัศนคติ ขนบประเพณี ตลอดจนสภาพภูมิประเทศ ภูมิอากาศและธรรมชาติของเจ้าของภาษาและประเทศจีนได้เป็นอย่างดี ตัวอย่างบทแสดงความรัก บทอุปมาความรักนี้รวบรวมข้อมูลจากนวนิยาย บัตรอวยพร หนังสือรวบรวมคำรัก แล้วจัดหมวดหมู่ของการเปรียบเทียบความรัก ดังจะกล่าวและยกเป็นตัวอย่างต่อไปนี้

1. อุปมากับความบันเทิงเริงรมย์ ภาษาและวัฒนธรรม การพรรณนาถึงความรักที่อุปมากับความบันเทิงเริงรมย์ หรือกับภาษาและวัฒนธรรมพบได้จากการเปรียบเทียบกับท่วงทำนองของบทเพลงหรือบทกลอนอันไพเราะ นิยายรัก จดหมายรัก ละครรักเป็นต้น เหล่านี้ย่อมสื่อให้เห็นถึงการมีอยู่และพัฒนาการด้านวัฒนธรรมดนตรี ภาษาขั้นสูงในลักษณะต่างๆ แสดงถึงการสั่งสมและเป็นผลของการตกผลึกทางวัฒนธรรมของชนชาติหนึ่งๆได้เป็นอย่างดี แน่นอนว่าในภาษาที่ยังไม่มีพัฒนาการในเรื่องกาพย์กลอน เพลง ดนตรีของตนย่อมไม่มีการเปรียบความรักกับสิ่งดังกล่าวนี้ได้เลย ตัวอย่างการเปรียบเทียบความรักกับวัฒนธรรมดนตรีและภาษาในภาษาจีนเช่น

“爱是一首古老的恋歌，当你灼然的眼光向我射来时，我的心因此而强烈地颤动。” [1]

[1] บทพรรณนาความรักภาษาจีนในบทความนี้อ้างอิงมาจาก 倪汉斌，马金奇。2001。爱情友赠言。北京：气象出版社。

ความรักดุจเพลงพิศวาสดั้งเดิม, เมื่อดวงตาอันร้อนผ่าวของเธอเพ่งมองมาที่ฉัน, ทำใจฉันสั่นไหวรุนแรง

“鱼雁来回，林荫留影，并肩漫步…….序曲奏了很久，今天我才向你唱出情歌的第一句，原你同声应和。”

ฝูงปลาว่ายวน พฤกษาแตกหน่อ เคล้าคลอเดินเคียง....โหมโรงบรรเลงรอ วันนี้ฉันเพิ่งร้องท่อนแรกของเพลงรักให้เธอฟัง หวังให้ร่วมเคียงเสียงเพลงคลอ

“你的微笑是一首歌，青春的恋歌。那优美的旋律经久不息地回荡在我的心谷与脑海。”

รอยยิ้มของเธอดุจบทเพลงอันสดใสแห่งวัยหนุ่มสาว ท่วงทำนองอันไพเราะละไมก้องกังวานอยู่ในห้วงลึกของใจฉัน

“无论是多情的诗句，还是漂亮的文章，什么都不能代替爱情的乐章。”

ไม่ว่าจะเป็นกลอนรักที่หวานซึ้ง หรือถ้อยคำที่เรียงร้อย ก็ไม่สามารถแทนบทเพลงแห่งรักนี้ได้

2. อุปมากับสภาพภูมิประเทศ ภูมิประเทศในแต่ละประเทศแตกต่างกันไป บางประเทศเป็นแบบเทือกเขา ลำเนาไพร บางประเทศเป็น แม่น้ำ ลำธาร บางประเทศเป็นพื้นที่ราบลุ่ม เหล่านี้ชี้นำความคิดของผู้คนในท้องถิ่นนั้นๆ ในการอุปมาความรักต่างๆ กันไป แน่นอนว่าไม่อาจพบการอุปมาความรักกับเทือกเขาธิเบตในภาษาไทย และย่อมไม่มีการเปรียบเทียบความรักกับสายน้ำเจ้าพระยาในภาษาจีน ประเทศจีนมีอาณาบริเวณกว้างใหญ่ไพศาล ครอบคลุมพื้นที่ทั้งที่เป็นเทือกเขา ที่ราบลุ่ม ทะเลทราย ห้วงน้ำ ทะเล แม่น้ำ ภูมิประเทศเหล่านี้ล้วนถูกนำมาอุปมากับความรักทั้งสิ้น ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“相信我吧，爱情像一条江河，他流动的时候，能够冲破一切，藩篱和栏栅，又怎能将它拦截。”

เชื่อฉันเถอะนะ ความรักก็เหมือนกับแม่น้ำสายนี้ แรงน้ำโหมสาดซัดทุกอย่างพังทลาย รั้วกีดราวกั้นหรือจะทานแรงน้ำที่เชี่ยวกรากได้

“每个人心中都有一块绿地，我流连于你的绿地，你徜徉在我的绿地。”

ในหัวใจของคนทุกคนมีทุ่งหญ้าเขียวขจี ฉันเพลินอยู่ในทุ่งหญ้าของเธอ เธอเอ้อระเหยอยู่ในทุ่งหญ้าของฉัน

“海边那浅浅的沙滩，斜阳淡扫入的双影，还有那心弦缓缓的拨动，换流着我和你。”

หาดทรายแห่งนั้น ตะวันรอนลับฟ้า พาเงาคู่นั้นมืดลับไป มีเพียงสายเสียงของหัวใจสายนั้นบรรเลงร้อยเรียง คลอเคียงเพียงเธอฉัน

“海浪连着海浪，心潮连着新潮。那海浪留下的珊瑚和贝壳，是属于大家的，你心潮留下来的情与爱却完全是属于我的”

ระลอกคลื่นซัดไล่ ทะเลใจก็ซัดโหม คลื่นทะเลทิ้งปะการังและเปลือกหอยไว้ให้ทุกคนชื่นชม แต่คลื่นใจเธอมอบความรักไว้ให้ฉันเพียงผู้เดียว

3. อุปมากับสภาพภูมิอากาศ ฤดูกาล และปรากฏการณ์ธรรมชาติ ที่ตั้งของแต่ละประเทศที่แตกต่างกันทำให้ภูมิอากาศ ฤดูกาล และปรากฏการณ์ทางธรรมชาติย่อมแตกต่างกันตามกฎเกณฑ์ทางระบบสุริยจักวาล ประเทศไทยมี 3 ฤดู คือ ฤดูร้อน ฤดูฝน และฤดูหนาว แต่ประเทศจีนมี 4 ฤดูคือ ฤดูใบไม้ผลิ ฤดูร้อน ฤดูใบไม้ร่วง และ ฤดูหนาว ซึ่งในแต่ละฤดูกาลมีปรากฏการณ์ทางธรรมชาติตลอดจนทิวทัศน์แตกต่างกันไปส่งผลต่อความรู้สึกที่ต่างกัน ฤดูหนาวที่เหน็บหนาวและทรมานผ่านไป ฤดูใบไม้ผลิเข้ามาเยือน อากาศอบอุ่นและแสงอาทิตย์ส่องไออุ่นสู่พื้นโลกเข้ามาแทนที่ สายฝนโปรยปราย พืชพรรณพฤกษาออกดอกผลิใบสะพรั่ง สัตว์น้อยใหญ่สิ้นสุดฤดูกาลจำศีลหลบหนาวออกมาโลดแล่นโบยบินรับไออุ่น เสมือนการเริ่มต้นชีวิตใหม่ที่สุขสันต์หรรษา ชาวจีนจึงมักอุปมาฤดูใบไม้ผลินี้กับความสุขและการเริ่มต้น เช่น เทศกาลตรุษจีนหรือการเริ่มต้นปีใหม่ก็เริ่มในฤดูกาลนี้ และแน่นอนว่าความรักที่เป็นสิ่งอบอุ่น สวยงามและสดชื่น เสมือนการเริ่มต้นชีวิตใหม่ ก็หนีไม่พ้นการอุปมากับ ฤดูใบไม้ผลินี้เช่นเดียวกัน หิมะในฤดูหนาวที่แม้จะนำมาซึ่งความหนาวเหน็บยะเยือกเย็น แต่ด้วยสีขาวบริสุทธิ์ของหิมะที่ทำให้เมืองทั้งเมืองกลายเป็นสีขาว เปรียบเสมือนความบริสุทธิ์ที่ฟ้าประทานมาให้ก็ถูกนำมาเปรียบกับความรักเช่นเดียวกัน แน่นอนว่าการอุปมาความรักใน

ลักษณะนี้ไม่สามารถพบได้ในภาษาไทย หรือภาษาอื่นๆ ของประเทศที่ไม่มีปรากฏการณ์ธรรมชาติและฤดูกาลเหล่านี้ นี่ก็แสดงให้เห็นว่าปัจจัยทางธรรมชาติเป็นตัวชี้นำความคิดของมนุษย์ที่สำคัญอย่างหนึ่ง ซึ่งปรากฏให้เห็นได้อย่างชัดเจนในภาษา การอุปมาความรักกับสภาพภูมิอากาศ ฤดูกาลและปรากฏการณ์ธรรมชาติในภาษาจีนมีมากมายหลายหลากดังตัวอย่างต่อไปนี้

“冰雪冻不死青松，严冬锁不住春色，爱情在我们心中永远是一片新绿”

หิมะหนาวเหน็บสนเขียวไม่เหี่ยวเฉา เหมันต์ไม่อาจกั้นสีสันของฤดูใบไม้ผลิ ความรักในใจสองเราเป็นทุ่งหญ้าเขียวขจีตลอดกาล

“美丽的像彩虹，熟悉的像火焰，温柔的像春风…….这是什么？------是你给我的爱”

งดงามดุจสายรุ้งหลากสี คุ้นเคยดั่งเปลวไฟร้อนแรง อบอุ่นดั่งสายลมในฤดูใบไม้ผลิ คืออะไรกัน?.....คือความรักที่เธอให้กับฉันนั่นเอง

“秋天，是收获的季节。我的梦，被你和煦的微风，轻轻染上一缕金色的晚霞”

ฤดูใบไม้ร่วง เป็นฤดูแห่งการเก็บเกี่ยว สายลมอันแผ่วเบาจากเธอย้อมสีความฝันของฉันให้กลายเป็นแสงสีทองของยามสนธยา

“你是春日的风，温情有柔和，忽然间吹到了我的怀抱中，把我的心也吹动”

เธอเปรียบเสมือนสายลมในฤดูใบไม้ผลิ อ่อนโยนและนุ่มนวล พัดเข้ามาสู้อ้อมกอดของฉัน พาใจฉันหวั่นไหว

4. อุปมากับพืชพรรณ ดอกไม้ ด้วยสภาพภูมิอากาศที่ต่างกันของแต่ละประเทศทำให้พืชพรรณพฤกษาและดอกไม้ในแต่ละท้องที่ไม่เหมือนกัน ประเทศจีนเป็นเขตหนาวถึงอบอุ่น แต่ในประเทศไทยเป็นเขตร้อน พืชพรรณพฤกษาจึงมีความแตกต่างกัน ความคิดความเชื่อในเรื่องการใช้ดอกไม้เพื่อแสดงความรักย่อมแตกต่างกันไปตามแต่ละชนิดของพืชพรรณและดอกไม้ที่มีอยู่ การมอบดอกไม้แทนความหมายในฤดูกาล เหตุการณ์ หรือบุคคลต่างๆ ก็แตกต่างกัน เช่น ในสังคมไทย “ดอกซ่อนกลิ่น” ใช้ใน

งานศพ แต่คนจีนกลับใช้มอบให้คนรัก เพราะในภาษาจีนเรียกดอกซ่อนกลิ่นว่า “ราตรีหอม” （夜来香） คนจีนมักเปรียบความงดงามกับราตรีที่มีพระจันทร์เต็มดวง ดังนั้นดอกไม้ที่ส่งกลิ่นหอมในคืนเดือนเพ็ญย่อมเปรียบกับความงดงามของหญิงสาวอันเป็นที่รัก นอกจากนี้สีสันอันสวยสดงดงาม สดชื่น และหอมหวานของดอกไม้ก็ใช้เป็นสัญลักษณ์แสดงความรู้สึกแห่งรักได้เป็นอย่างดี จึงไม่ต้องสงสัยเลยว่าดอกไม้ใช้เป็นสื่อแทนความรักในทุกสังคม ทุกชาติ ทุกภาษา ในภาษาจีนก็เช่นเดียวกัน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“我爱玫瑰，爱带刺的玫瑰，你玫瑰般娇艳绚丽，玫瑰般有锋有芒。啊，我爱玫瑰般的你”

ฉันรักดอกกุหลาบ รักดอกกุหลาบที่มีหนามแหลมคม เธองดงามเพริดแพร้วดังกุหลาบกลีบงาม ที่แฝงเร้นด้วยหนามคม อา.... ฉันรักเธอที่งามดังดอกกุหลาบ

“一束香花，一片温情，一片芬芳，引导我缱绻于回忆的甜蜜中”

ดอกไม้ช่อหนึ่ง ไออุ่นกรุ่นกลิ่นนั้น ทำฉันตกอยู่ในภวังค์แห่งความหอมหวาน

“爱情的种子播进我们的心田，你用忠诚去浇灌，我以真挚去培育，结出的硕果一定是幸福”

เมล็ดพันธุ์แห่งรักปลูกอยู่ในนาใจของเราสอง เธอรดน้ำด้วยความภักดี ฉันดูแลด้วยความจริงใจ ผลิดอกออกผลรักเป็นความสุขให้สองเรา

“爱，是一朵高贵纯洁用不凋谢的鲜花，永远散发着芬芳”

ความรักคือดอกไม้ที่บริสุทธิ์สูงส่งและไม่มีวันโรยรา ส่งกลิ่นหอมอบอวลนิจนิรันดร

5. อุปมากับโลกและจักรวาล ความเข้าใจในเรื่องของโลกและจักรวาลของมนุษย์ในทุกชาติทุกภาษาไม่ต่างกัน มนุษย์ไม่ว่าจะอยู่มุมใดในโลกล้วนมีพระอาทิตย์ พระจันทร์ ดวงดาว ท้องฟ้า เฉกเช่นเดียวกัน คำศัพท์เหล่านี้ถือเป็นคำศัพท์พื้นฐานที่ทุกภาษาต้องมีเลยทีเดียว กระนั้นก็ตามความคิดในเรื่องโลกและจักรวาลเหล่านี้ในแต่ละวัฒนธรรม แต่ละภาษาก็มิได้เหมือนกันเสียทีเดียว เช่นในวัฒนธรรมจีนมีประเพณีไหว้พระจันทร์ที่จัดขึ้นในวันขึ้น 15 ค่ำเดือน 8 ตามจันทรคติ วัฒนธรรมไทยก็เช่นเดียวกัน คือถือวันขึ้น 15 ค่ำ ซึ่งเป็นวันที่พระจันทร์เต็มดวงเป็นวันพระ และถือเป็นวันดี วันที่มีความสุข เช่น บทร้องเพลงไทย ราตรีประดับดาว พระราชนิพนธ์ของ

ล้นเกล้ารัชกาลที่ 7 ที่ว่า “วันนี้แสนสุดยินดี พระจันทร์วันเพ็ญ ขอเชิญสายใจเจ้าไปนั่งเล่น ลมพัดเย็นๆ หอมกลิ่นมาลีเอย” แต่ในบางวัฒนธรรมคืนเดือนเพ็ญกลับเป็นการกำเนิดของสิ่งชั่วร้าย เช่น วัฒนธรรมตะวันตก เรื่องราวของมนุษย์หมาป่าที่จะออกทำร้ายผู้คนอย่างดุร้ายในคืนพระจันทร์เต็มดวง แม่มดที่ชั่วร้ายขี่ไม้กวาดเหาะในคืนเดือนเพ็ญเป็นต้น ซึ่งแตกต่างและตรงกันข้ามกับความคิดความเชื่อของชาวเอเชียโดยสิ้นเชิง การอุปมาความรักกับโลกและจักวาลในภาษาจีนที่พบได้ทั่วไป เช่น เปรียบกับคืนจันทร์เพ็ญ ดวงดาวแพรวพราวระยิบ ความอบอุ่นและพลังอันร้อนแรงของพระอาทิตย์ ท้องฟ้าเมฆงามสีครามสดใส สายรุ้งหลากสีสวยสดหลังฝนโปรย เป็นต้น ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“那一弯新月，像你清丽的眉毛，那一轮圆月，像你含笑的脸庞，我夜夜抬头望月，想从它的变化中寻找你的种种姿影。”

พระจันทร์เสี้ยว เหมือนคิ้วโค้งโก่งงามของเธอ จันทร์เพ็ญเหมือนกับใบหน้าพราวยิ้มของเธอ ฉันแหงนมองดวงจันทร์อยู่ทุกค่ำคืน เพื่อค้นหาหลากหลายใบหน้าของเธอจากดวงจันทร์ที่ผันเปลี่ยน

“这明亮的星星，可是你明亮的眼睛，是你的眼睛也是我的星星，在生活的大海上，向着黎明为我导航。”

ดวงดาวสุกสกาวราวดวงตาเธอ ไม่ว่าจะเป็นดวงตาของเธอ หรือเป็นดวงดาวของฉัน ต่างก็ส่องสว่างสู่ยามรุ่งอรุณ นำทางอยู่ในห้วงทะเลชีวิต

“我是月亮，永远追随着太阳，即使缺了，还会圆起来的----其实，即使缺的时候，也仍然是圆的。”

ฉันเป็นดั่งจันทร์ เลื่อนคล้อยลอยตามตะวัน ถึงจะเป็นจันทร์เสี้ยว ไม่นานก็เต็มดวงได้ -----จริงๆแล้ว พระจันทร์เสี้ยวก็ยังเป็นดวงจันทร์เต็มดวง

“月亮在天上，我在地上，就像你在海角，我在天涯。月亮升得再高，也高不过天，你走得多么远，也走不出我的思念”

จันทร์ลอยอยู่บนฟ้า ฉันอยู่บนดิน ก็เหมือนกับเธอที่อยู่สุดชายทะเล ฉันอยู่สุดปลายฟ้า พระจันทร์ลอยสูงเพียงใด ก็ไกลไม่เกินขอบฟ้า เธอจากฉันไปไกลแค่ไหน ก็ไกลไม่เกินห้วงคำนึงของฉัน

“让我的爱情像阳光一样，包围着你而又给你光辉灿烂的自由。”

ให้ความรักของฉันเป็นดั่งดวงอาทิตย์ ที่โอบล้อมเธอไว้ และให้ความอิสระที่เจิดจ้าและพร่างพรายแด่เธอ

6. อุปมากับร่างกาย และอวัยวะต่างๆของร่างกาย การเปรียบความรู้สึกต่างๆ กับร่างกายหรืออวัยวะส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกาย รวมไปถึงการแสดงออกหรือความสามารถของอวัยวะส่วนนั้นดูจะพบได้บ่อยและมากที่สุด เพราะเป็นสิ่งที่ใกล้ตัวและเห็นได้ง่ายที่สุด เช่น ในภาษาไทยเปรียบความรักที่พ่อแม่มีต่อลูกดั่ง“แก้วตาดวงใจ” เปรียบผู้ช่วยที่สนิทสนมจงรักภักดีดั่ง “มือซ้าย” “มือขวา” เปรียบความเทิดทูนพระมหากษัตริย์เป็น “ใต้ฝ่าละอองธุลีพระบาท” “ปกเกล้าปกกระหม่อม” เป็นต้น ในภาษาจีน อวัยวะต่างๆ ก็สามารถนำมาเปรียบเทียบกับความรู้สึก และความรักได้เช่นกัน เช่น ลูกตา ตับ（心肝 หมายถึง หัวใจและตับ คล้ายกับที่ภาษาไทยใช้ว่าแก้วตาดวงใจ） มือซ้าย มือขวา เป็นต้น การอุปมาความรักโดยทั่วไปเปรียบเทียบกับ “หัวใจ” เพราะแต่เดิมเชื่อว่าหัวใจเป็นจุดศูนย์กลางกำเนิดความรู้สึกนึกคิดของมนุษย์ เป็นส่วนที่สำคัญที่สุดของร่างกาย ดังจะพบว่าอักษรจีนที่เกี่ยวกับความรู้สึกนึกคิดจะมีตัวอักษรหัวใจเป็นส่วนประกอบเสมอ คำว่า “รัก” ก็มีตัวอักษรที่หมายถึงหัวใจ เป็นส่วนประกอบเช่นเดียวกัน การอุปมาความรักในภาษาจีนกับอวัยวะของร่างกาย ยกตัวอย่างดังต่อไปนี้

“什么时候你才能打开心灵的门窗，好让我走进去，对你道一万声 …….我爱你。”

เมื่อใดนะที่เธอจะเปิดหน้าต่างดวงใจ ให้ฉันเข้าไปข้างใน เข้าไปร้องบอกเธอดังๆ เป็นหมื่นล้านคำว่า “ฉันรักเธอ”

“我的心灵，我的一切，我都愿让你拿去。只求给我留下一双眼睛，让我能看到你，好吗？”

หัวใจฉัน ทุกสิ่งทุกอย่างของฉัน ฉันยอมให้เธอทุกอย่าง ขอเพียงแค่ดวงตาคู่นั้นให้ฉันได้มองเห็นเธอ ได้ไหม

“透过你那双深邃无底的神秘眼睛，我发现了一个无限广阔而风光旖旎的爱的世界。”

นัยน์ตาที่ลึกล้ำเหลือคณาคู่นั้น ฉันค้นพบความรักที่อ่อนโยนละมุนละไมไร้พรมแดน

“有一份极珍贵的礼物，我要把它送给你，那就是我一颗纯洁的心。”

มีของขวัญล้ำค่ามอบแด่เธอ นั่นก็คือ หัวใจที่สะอาดใส บริสุทธิ์ของฉัน

7. อุปมากับวัตถุ แร่ธาตุ สิ่งของล้ำค่า และสีสัน วัตถุสิ่งของมีค่า ไม่เพียงสามารถแลกเปลี่ยนเป็นเงินตราที่สามารถแลกมาซึ่งสิ่งของดำรงชีพและความสุขความสบาย แต่สามารถเป็นเครื่องบ่งบอกสถานภาพ ระดับชั้นทางสังคม เกียรติยศ ศักดิ์ศรี ได้เป็นอย่างดีทีทีเดียว มนุษย์ทุกผู้ทุกคนล้วนอยากได้มาไว้ในครอบครอง ความรักนำมาซึ่งความสุขที่ใครต่อใครก็อยากได้มาครอบครอง จึงไม่เป็นที่สงสัยว่าเหตุใดจึงนำความรักอุปมากับอัญมณีล้ำค่า แต่สิ่งที่ถือเป็นของล้ำค่าในแต่ละสังคม แต่ละวัฒนธรรมอาจแตกต่างกันไปบ้างขึ้นอยู่กับทรัพยากรธรรมชาติของประเทศนั้นๆ เช่น ประเทศจีน หยก ถือเป็นอัญมณีล้ำค่า ที่มีจำนวนและชนิดมากมายหลายหลาก เพราะพื้นที่ในประเทศจีนมีสายแร่ประเภทหยกอุดมสมบูรณ์ แต่คนไทยไม่ได้ให้คุณค่าของหยกว่าเป็นอัญมณีล้ำค่าอย่างชาวจีนแต่อย่างใด อัญมณีคือแร่ธาตุธรรมชาติ ดังนั้นสามารถรวมความไปถึงธาตุต่างๆ ในที่นี้หมายถึง ดิน น้ำ ลม ไฟ โลหะต่างๆ ก็พบว่าสามารถนำมาเปรียบเทียบกับความรักได้เช่นกัน นอกจากนี้ สีสันก็เป็นอีกวิธีหนึ่งที่สามารถมโนภาพให้เห็นถึงความงดงามของความรักได้อย่างชัดเจนและลึกซึ้ง ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“如果你是一条银色的长带，我愿做一颗嵌于长带上的小玲珑的宝石”

ถ้าเธอเป็นดั่งสายแพรเงินเส้นหนึ่ง ฉันจะเป็นเพชรมณีล้ำค่าประดับแพรวพราวให้เธอ

“珍惜这爱情，如同珍惜着深山中的宝藏地；轻轻地走进这情感的圣殿，去感受那每一时刻美妙的时光”

ทะนุถนอมรักนี้ ดั่งรักษาขุมทรัพย์ที่ซ่อนอยู่ในหุบเขาลึก ค่อยๆเข้าไปในดินแดนแห่งความรู้สึกนี้ เสพสุขช่วงเวลาที่งดงาม

“你说你有个秘密，锁在心灵的深处，让我用忠诚的钥匙，轻轻地把它开户”

เธอบอกว่ามีความลับอยู่อย่างหนึ่ง เก็บซ่อนไว้ในก้นบึ้งของหัวใจ ขอให้ฉันใช้กุญแจแห่งความภักดี เปิดมันออกมาเบาๆ

“想你的时候，一根火柴就可以照亮我全部的情思”

คิดถึงเธอครั้งใด เพียงไม้ขีดก้านเดียวก็ส่องสว่างไปทั้งใจ

8. อุปมากับสัตว์ และพฤติกรรม หรือกิจกรรมของสัตว์ มนุษย์และสัตว์มีความผูกพันกันมายาวนาน การนำสัตว์ หรือพฤติกรรมของสัตว์มาเปรียบเทียบกับมนุษย์และพฤติกรรมของมนุษย์พบได้ทั่วไปในทุกภาษา แต่เปรียบเทียบกับสัตว์ชนิดใด หรือพฤติกรรมแบบใด ขึ้นอยู่กับการดำรงอยู่ของสัตว์ชนิดนั้นในสังคมนั้นๆ คงไม่มีการเปรียบเทียบนกเพนกวิน หรือหมีโคอาล่า กับความรู้สึกใดๆในภาษาไทยเพราะไม่ใช่สัตว์ที่มีอยู่ในสภาพแวดล้อมของไทย ที่สำคัญ อุปนิสัย รูปลักษณ์ของสัตว์ที่งดงามสามารถแสดงออกถึงความรู้สึกรักใคร่เท่านั้นจึงจะนำมาเปรียบกับความรัก คงไม่มีใครเปรียบความรักกับสัตว์ที่น่าเกลียดน่ากลัว ในภาษาจีนก็เช่นเดียวกัน การนำสัตว์มาเปรียบเทียบกับความรักเพื่อสื่อความหมายรักอย่างเป็นรูปธรรมมีหลายวิธี เช่น บ้างเปรียบว่าตัวเองเป็นสัตว์ชนิดนั้น บ้างเปรียบสัตว์ชนิดนั้นกับความรัก บ้างนำความรักของสัตว์ชนิดนั้นมาเปรียบเทียบ เป็นต้น นอกจากนี้ความคิดในการนำสัตว์มาเปรียบเทียบกับความรักหรือความรู้สึกอื่นๆ ก็ไม่ได้เหมือนกันไปในทุกชนชาติ ขึ้นอยู่กับภูมิหลังทางวัฒนธรรม ความเชื่อ ของชนชาตินั้นๆ ด้วย ตัวอย่างข้างล่างนี้เป็นการอุปมาความรักกับสัตว์ในภาษาจีน

“我爱你，爱着你，就像老鼠爱大米，不管有多少风雨我都会依然陪着你”

ฉันรักเธอ รักรักเธอ เหมือนกับหนูรักข้าวสาร ไม่หวั่นว่าพายุฝนลมแรงเพียงใดก็จะอยู่กับเธอเรื่อยไป

“我只是一只小小的萤火虫，除了那点光明，我是一贫如洗。而当我将全部光 明送给你之后，渺小的我是不是在期待着一种获得”

ฉันเป็นแค่หิ่งห้อยตัวเล็กๆตัวหนึ่ง ที่มีแค่แสงไฟริบหรี่เลือนราง เมื่อฉันมอบแสงอันริบหรี่นั้นให้เธอ หิ่งห้อยตัวน้อยๆ อย่างฉันควรที่จะหวังสิ่งตอบแทนจากเธอไหม

“我把爱情交给鸟儿翻飞的翅膀，带给你温馨的问候，让心留下永恒的喜悦”

ฉันเอาความรักฝากไปกับปีกนกโบกบิน ไปทักทายเธออย่างอบอุ่น และมอบความสุขสันต์นั้นไว้กับเธอ

“只要有了爱情，就像鱼在水中游，鸟在天上飞，黑夜也透明，失去了爱情就像断了弦的琴，没有油的灯，夏天也寒冷”

เพียงมีรัก ก็เหมือนกับปลาที่ว่ายวน นกที่บินร่อน แม้มืดมิดก็แจ่มจ้า ขาดรักก็เหมือนกับสายพิณที่ขาดสะบั้น โคมไฟไร้เชื้อ ฤดูร้อนก็หนาวเหน็บ

“爱情就像蜘蛛网，刚碰上就想挣扎摆脱，但太迟了！我这只笨苍蝇无奈的靠墙呆着，翅膀已经给你的蛛网粘住了”

ความรักดุจใยแมงมุม เมื่อติดใยนั้น คิดจะดิ้นรนหลีกหนี ก็สายไปเสียแล้ว แมลงวันโง่อย่างฉันหลบอยู่ข้างฝาอย่างไร้หนทาง ปีกที่อ่อนแรงติดอยู่ในพันธนาการของใยรักจากเธอ

9. อุปมากับความลึกลับ ชีวิต จิตวิญญาณ และความคิดความเชื่อ เนื่องจากความรักเป็นความรู้สึกที่เป็นนามธรรมจับต้องไม่ได้ จากตัวอย่างข้างต้นมนุษย์จึงพยายามพรรณนามโนภาพของความรักกับสรรพสิ่งเพื่อแสดงให้เห็นถึงความรักอย่างเป็นรูปธรรม แต่ก็มีบางครั้งที่เปรียบความรักกับสิ่งที่เป็นนามธรรมเช่นกัน แต่เป็นนามธรรมที่สามารถแสดงมโนภาพได้ค่อนข้างชัดเจน เช่น ความฝัน ชีวิต จิตวิญญาณ และความลี้ลับต่างๆ เป็นต้น กระนั้นก็ตาม การเปรียบความรักกับสิ่งเหล่านี้เป็นเพียงจินตนาการที่ต่างคน ต่างสังคม ต่างวัฒนธรรมความเชื่อต่างก็มีความคิดไม่เหมือนกัน บางสังคมมีความเชื่อเรื่องจิตวิญญาณ ความลึกลับ บางสังคมไม่เชื่อในเรื่องเหล่านี้ ส่งผลกระทบต่อความคิดและมุมมองของการเปรียบเทียบความรักที่แตกต่างกันไป สังคมจีนปัจจุบันไม่เชื่อในเรื่องลี้ลับ กระทั่งมีกฎหมายไม่ให้ประชาชนเชื่อหรืองมงายในสิ่งลี้ลับเหนือธรรมชาติเลยทีเดียว จึงมักไม่ค่อยพบการอุปมาความรักกับสิ่งลี้ลับในภาษาจีนมากนัก แต่ความคิดดั้งเดิมก็มิได้ลบเลือนไปจากความเชื่อของผู้คนเสียทีเดียว

เพียงแต่มีแนวโน้มไปในทางที่เป็นวิทยาศาสตร์ และเป็นสิ่งที่มีอยู่จริงมากกว่า เช่น ชีวิต และ ความฝัน พลังความสามารถ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“你是我的生命，我爱你。我从灵魂深处爱你，我愿意把 生命交给你，你接受多少就是多少。当初是这样，现在 也决不变更。”

เธอคือชีวิตของฉัน ฉันรักเธอ รักเธอด้วยก้นบึ้งของจิตวิญญาณ ฉันยอมมอบชีวิตไว้กับเธอ อยู่ที่เธอจะรับไว้ได้มากเท่าใด ตั้งแต่เริ่มรักเป็นจนถึงทุกวันนี้ก็ไม่เคยเปลี่ยนแปลง

“爱情是一种永久的信仰，一个人信仰是因为他信仰，一个人爱是因为他爱，用不着多大理由。”

ความรักเปรียบเสมือนความเชื่อที่เป็นนิรันดร์ คนๆ หนึ่งเชื่อเพราะว่าเชื่อ คนๆ หนึ่งรักก็เพราะว่ารัก หาเหตุผลใดมาอธิบายไม่ได้

“爱，是能够把不同信仰的人们团结在一起的统一的力量”

รัก คือพลังที่สามารถดึงดูดให้คนที่มีความเชื่อต่างกันมารวมอยู่ด้วยกันได้

“命运使我俩相遇，你心里有我，我心里有你，我与你情同心随一路相携到底”

โชคชะตาพาเราสองมาพบเจอ ในใจเธอมีฉัน ในใจฉันมีเธอ สองเรามีกันและกันไปสุดทาง

10. อุปมากับวิถีชีวิตของคนในสังคม ในสังคมหนึ่งๆ ประกอบด้วยบุคคลหลากหลายระดับชั้น ซึ่งแสดงบทบาท และมีวิถีชีวิตแตกต่างกันไป การดำเนินชีวิตตลอดจนสิ่งอำนวยความสะดวกในชีวิตประจำวันต่างๆ ทำให้บุคคลมีความผูกพันกับสิ่งเหล่านี้อย่างแยกไม่ออก จนบางครั้งทำให้เกิดมโนภาพถึงความคล้ายคลึงของสรรพสิ่งต่างๆ หรือวิถีการดำเนินชีวิตตลอดจนสถานการณ์ต่างๆ กับ ความรู้สึกและจินตนาการขึ้น การเปรียบในลักษณะนี้บ้างเปรียบว่าเป็นสื่อนำพาความรัก บ้างเปรียบเป็นดั่งความรัก บ้างเปรียบกับตัวเองและคู่รัก เป็นต้น ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“我的心是一架传真机，时时刻刻在向你传递；传递真，传递美，传递爱的信息。”

หัวใจฉันเป็นเหมือนเครื่องแฟกซ์ ทุกเวลานาทีส่งข่าวถึงเธอ ส่งความจริงใจ ส่งความงดงาม และส่งความรักให้เธอ

“我和你一起，划着爱的小船，飘过爱的河流，留下爱的笑话，到达爱的港口”

ฉันและเธอร่วมพายเรือรักลำน้อย ล่องลอยข้ามลำน้ำแห่งรัก คำรักหวานแว่วก้อง ลอยล่องขึ้นฝั่งปลายทางรัก

“船儿怕遇见风暴，船儿怕浪涛澎湃，可是我多想你感情的潮水，把我的船掀翻，让他沉入你的心底，躺在你的胸怀”

เรือเอ๋ยเจ้ากลัวพายุโหม เรือเอ๋ยเจ้ากลัวคลื่นกระหน่ำซัด แต่เรือรักของฉันหวังให้คลื่นใจของเธอพัดคว่ำ ให้จมสู่บึ้งลึกทะเลใจแห่งนั้น ทอดกายอยู่ในหัวใจเธอ

“当你坚定的举手敲门的时候，我一定告诉你：门，其实一直虚掩着的”

เมื่อเธอตัดสินใจแล้วว่าจะเคาะประตู เมื่อนั้นฉันจะบอกเธอว่า ประตูเปิดรอเธออยู่ทุกเวลา

ข้างต้นเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการเปรียบเทียบและความคิดทางภาษา ดังจะเห็นว่า สภาพภูมิประเทศ ภูมิอากาศ ธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ความคิด ความเชื่อ วัตถุสิ่งของ ตลอดจนการดำเนินชีวิตส่งผลกระทบโดยตรงต่อทัศนคติของคนในสังคม และส่งผลกระทบผ่านต่อมายังภาษา ด้วยเหตุนี้เอง เราจึงมักพบว่าการเปรียบเทียบในแต่ละภาษามีความแตกต่างกันไปตามปัจจัยดังกล่าวเหล่านั้น

แต่ในมุมกลับกัน ภาษาก็มีผลต่อการเปรียบเทียบความรักและสื่อสัญลักษณ์ต่างๆ ที่ใช้แทนความรักเช่นเดียวกัน สิ่งนี้เป็นผลจากตัวภาษาเอง เช่นคำพ้องเสียง ซึ่งมีมากในภาษาจีน คำพ้องเสียงพบเห็นได้ทั่วไป และมีผลต่อการใช้สรรพสิ่งต่างๆ เป็นสัญลักษณ์ในการอุปมาความรักในภาษาจีน เช่น ดอกลิลลี่ ภาษาจีนเรียกว่า 百合花 ดอกไป่เหอ ซึ่งเป็นคำพ้องเสียงและพ้องรูปกับคำที่มีความหมายว่า “อยู่ร่วมกันร้อยปี” จึงใช้ดอกไม้ชนิดนี้ประดับในงานแต่งงาน ดอกคาร์เนชั่นภาษาจีนเรียกว่า 康乃馨 “คังไหน่ซิน” พ้องเสียงกับคำที่มีความหมายว่าสุขภาพแข็งแรง อบอุ่นและนุ่มนวล จึง

ใช้ดอกไม้ชนิดนี้มอบให้แม่ในวันแม่ แต่ในภาษาไทยการมอบดอกไม้ทั้งสองชนิดนี้ก็ไม่ได้มีความหมายพิเศษอย่างในภาษาจีนแต่อย่างใด

อีกตัวอย่างที่สามารถสนับสนุนว่าภาษามีผลต่อความเชื่อ คือการมอบดอกกุหลาบเพื่อแสดงความรักดูจะเป็นสัญลักษณ์สากล เช่น กุหลาบแดงสื่อความรัก กุหลาบเหลืองสื่อมิตรภาพ กุหลาบขาวสื่อความบริสุทธิ์ เป็นต้น แต่จำนวนดอกกุหลาบที่มอบให้คู่รัก ในภาษาจีนดูจะมีความหมายเป็นพิเศษกว่าสังคมภาษาอื่น ด้วยความที่ชาวจีนมักใช้ตัวเลขเป็นสื่อแทนเสียง แทนคำ แทนความหมายในภาษา เช่น เลข 1 ออกเสียงว่า [yī] หรือ [yāo] พ้องเสียงกับคำว่า 要 [yào] “จะ, เอา” เลข 4 ออกเสียงว่า [sì] พ้องเสียงกับคำว่า 思 [sī] “ความคิดคำนึง” เลข 9 ออกเสียงว่า [jiǔ] พ้องเสียงกับคำว่า 久 “ยาวนานนิรันดร์” เลข 5 ออกเสียงว่า [wǔ] ด้วยเสียงที่คล้ายคลึง มักใช้แทนคำว่า 我 [wǒ] หรือ 爱 [ài] เป็นต้น ดังนั้นการมอบดอกกุหลาบให้กับคู่รักนอกจากจะเลือกสีสันเพื่อสื่อความหมายดังกล่าวแล้ว จำนวนดอกกุหลาบก็เป็นสัญลักษณ์แทนความหมายอีกอย่างหนึ่ง เช่น 9 ดอกหมายถึง 天长地久 “รักเธอชั่วฟ้าดินสลาย” 57 ดอก หมายถึง 爱妻 “เมียรัก” 111 ดอก หมายถึง 爱你一生 “รักเธอทั้งชีวิต” 22 ดอก หมายถึง 成双成对 “คู่แล้วไม่แคล้วกัน” 100 ดอก หมายถึง 百分之百爱 “รักเต็มร้อย” นอกจากนี้ยังมีการกำหนดจำนวนแบบเป็นสัญลักษณ์เช่น 108 ดอก หมายถึง 嫁给我吧 “แต่งงานกับฉันเถิด” เป็นต้น

การใช้สิ่งต่างๆ เปรียบเทียบและพรรณนาความรักดังที่กล่าวข้างต้น ไม่มีข้อจำกัดแน่นอนชัดเจนตายตัว ซึ่งในสังคมภาษาเดียวกันอาจมีได้หลายอย่างต่างๆ กันไปตามมุมมองของแต่ละคน แต่การเปรียบเทียบความรักมิได้จำกัดอยู่เพียงการพรรณนาความรักเท่านั้น ในคำเรียกขานที่ใช้เรียกคู่รัก คู่สามีภรรยา ก็พบการใช้คำในความหมายเปรียบเทียบอยู่ไม่น้อย ซึ่งคำเหล่านี้เป็นการเปรียบเทียบที่ค่อนข้างชัดเจนตายตัว คนในสังคมเป็นที่เข้าใจตรงกัน เช่น

鸳鸯 **yuānyāng** เป็นชื่อเรียกนกชนิดหนึ่งของจีน รูปร่างคล้ายเป็ดแต่ตัวเล็กกว่า ปากแบนคอยาว มีหงอนยาวสีทองแดง ปากแดง ขามีสีเหลือง จะอยู่กันเป็นคู่ๆ ริมน้ำ ไม่แยกจากกัน จึงใช้คำนี้เป็นคำเรียกสามีภรรยาที่สเน่หารักใคร่ไม่พรากจากกัน

并蒂莲 **bìngdìlián** หมายถึงผลไม้ ดอกไม้ที่แตกก้านติดผลออกมาจากก้านเดียวกัน ในสมัยโบราณใช้คำนี้เปรียบเทียบเรียกคู่สามีภรรยา

凤凰 **fènghuáng** หมายถึงหงส์ตัวผู้และตัวเมีย สัตว์ชนิดนี้อยู่กันเป็นคู่ ไม่พรากจากกัน ตามตำนานกล่าวว่าหากตัวใดตัวหนึ่งตาย อีกตัวหนึ่งก็จะตายตามไปในไม่ช้า ในสมัยโบราณใช้เรียกคู่สามีภรรยา

花烛夫妻 **huāzhú fūqī** หมายถึง เทียนสลักที่จุดในพิธีแต่งงาน สมัยโบราณใช้คำนี้เรียกคู่สามีภรรยาที่คำนับเป็นสามีภรรยากันถูกต้องตามประเพณี

燕侣莺俦 **yànlǚ yīngchóu** “燕侣” **yànlǚ** หมายถึงคู่นกนางแอ่น “莺俦” **yīngchóu** หมายถึงคู่นกขมิ้น ใช้เป็นคำเปรียบเทียบเรียกคู่สามีภรรยาหรือคู่รัก

连理枝 **liánlǐzhī** ต้นหญ้าที่เกิดจากรากต่างกันแต่พันเกี่ยวเกลียวกลม สมัยโบราณใช้ในความหมายเปรียบเทียบเรียกคู่สามีภรรยาที่รักใคร่กลมเกลียวไม่แยกจากกัน

琴瑟调和 **qínsè tiáohé** 琴 และ 瑟 เป็นชื่อของเครื่องดนตรี เมื่อปรับตั้งเสียงของเครื่องดนตรีทั้งสองสมดุลกันแล้ว ก็สามารถบรรเลงบทเพลงอันไพเราะน่าฟัง ใช้ในความหมายเปรียบเทียบเรียกคู่รัก และคู่สามีภรรยา

ดังกล่าวมาข้างต้นเป็นการอุปมาถึงความรักที่สมหวัง ถ่ายทอดความสุขสมรื่นรมย์ สวยงาม หวานชื่น สิ่งที่สามารถแสดงมโนภาพของความรู้สึกเหล่านี้ล้วนถูกนำมาเป็นเครื่องอุปมาความรักทั้งสิ้น แต่ทัศนคติต่อความรักของแต่ละบุคคลไม่เหมือนกัน บ้างยิ่งใหญ่ดุจขุนเขา ท้องฟ้า บ้างน้อยนิดเพียงกลีบเกสรดอกไม้ บ้างนุ่มนวลดุจแสงจันทร์นวล บ้างร้อนแรงดั่งแสงตะวัน บ้างโหมกระหน่ำดั่งพายุทะเลคลั่ง บ้างแผ่วเบาดุจสายลมฤดูใบไม้ผลิ บ้างอิสระเสรีดั่งนกผกผินบินว่อนฝูงปลาลอยล่อง

ทั่วท้องน้ำ บ้างถูกพันธนาการอยู่ในห้วงดวงใจ สายใยรัดตรึง บ้างสว่างไสวระยิบระยับดุจดวงดาวและจันทร์เพ็ญพร่างพราวทั่วฟ้า บ้างมืดมิดอับแสงดุจคืนเดือนแรม หรือแสงหิ่งห้อย บ้างหนักอึ้งราวศิลา บ้างแผ่วเบาอ่อนนุ่มดุจสำลีขนนกปลิวพลิ้ว ทำให้เกิดการอุปมาความรักไปในทิศทางที่ต่างกัน แต่อย่างไรก็ตาม คนในสังคมเดียวกันย่อมมีภูมิหลังทางวัฒนธรรม และสภาวะแวดล้อมไม่ต่างกันมากนัก หรืออาจกล่าวได้ว่าไม่แตกต่างกันเลยก็ได้ ซึ่งปัจจัยเหล่านี้มีอิทธิพลต่อความคิดของผู้คน ส่งผลต่อการแสดงออกทางภาษา ซึ่งเป็นเครื่องมือถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดของมนุษย์ เหตุนี้เองไม่เพียงเฉพาะความรักเท่านั้นที่ถูกถ่ายทอดมายังภาษา ความทุกข์ เศร้าโศกเสียใจ ความเหงา เดียวดาย อ้างว้าง ความโกรธ หุนหัน โทสะ เร่าร้อน ความรื่นเริงบันเทิง ปีติยินดี เป็นต้น เหล่านี้ล้วนถ่ายทอดออกมาทางสื่อภาษาทั้งสิ้น และเช่นเดียวกันกับความรัก ความรู้สึกดังกล่าวเป็นนามธรรมที่ไม่สามารถมองเห็นจับต้องได้ การถ่ายทอดทางสื่อภาษาก็ใช้วิธีอุปมาเปรียบเทียบเช่นเดียวกัน เช่น ความโกรธเหมือนทะเลบ้า เดียวดายอ้างว้างเหมือนเรือลำน้อยกลางทะเล ดีใจเหมือนนกกระพือปีก ร้องไห้น้ำตาไหลเป็นเผาเต่า เป็นต้น

จากที่ได้ตั้งสมมติฐานไว้ในตอนต้นว่า สภาพแวดล้อมมีผลต่อความรู้สึกนึกคิดของคนในสังคม และแสดงออกมาทางภาษาอันเป็นเครื่องมือสื่อสารที่สำคัญของมนุษย์ ในบทความนี้ชี้ให้เห็นถึงสัญลักษณ์ และอุปลักษณ์ของความรักในภาษาจีน ดังจะเห็นว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความคิดในด้านความรักในภาษาจีนได้แก่ 1. ความบันเทิงเริงรมย์ 2. สภาพภูมิประเทศ 3. สภาพภูมิอากาศ ฤดูกาล 4. พืชพรรณพฤกษา 5. โลกและจักรวาล 6. ร่างกายและอวัยวะต่างๆของร่างกาย 7. วัตถุ แร่ธาตุ สิ่งของล้ำค่าและสีสัน 8. สัตว์ พฤติกรรม กิจกรรมของสัตว์ 9. ความลึกลับ ชีวิต จิต วิญญาณ และความเชื่อ 10. วิถีชีวิตของคนในสังคม จากจุดกำเนิดของปัจจัยทางสภาพแวดล้อมและวัฒนธรรมของสังคมที่มีผลต่อการแสดงออกทางภาษานี้เอง หากใช้ภาษาเป็นเครื่องมือสืบสาวไปสู่ต้นตอของความคิดเหล่านี้ เราจะพบมิติทางสังคมวัฒนธรรม สภาพแวดล้อมในแต่ละภาษาได้อย่างชัดเจนและง่ายดาย ความรักเป็นความรู้สึกที่นำมาซึ่งความสุข มนุษย์ทุกชาติทุกภาษา ทุกผู้ทุกคนล้วนปรารถนาที่จะมี

รัก ทำให้ความรักถ่ายทอดสู่สื่อภาษามากมายกว่าความรู้สึกอื่นๆ เป็นข้อมูลที่หลากหลายและเพียงพอสำหรับศึกษาวัฒนธรรมภาษาของสังคมหนึ่งๆ ได้เป็นอย่างดี

บรรณานุกรม

吉常宏。2000。**汉语称谓大词典**。石家庄：河北教育出版社。

李葆嘉、唐志超。2001。**实用现代汉语规范词典**。长春：吉林大学出版社。

倪汉斌、马金奇。2001。**爱情友赠言**。北京：气象出版社。